

SAMENVATTING VERNIEUWD WZD BELEID

Vooruitlopend op nieuwe wetgeving heeft het Zorg DO in mei 2023 gekozen voor een vereenvoudigde uitvoering van de Wet zorg en dwang. Hiermee wil Zozijn bereiken dat er meer aandacht is voor het werken vanuit de visie op onvrijwillige zorg en er minder administratieve lasten ervaren worden. Vanaf oktober 2023 wordt volgens dit nieuwe beleid gewerkt.

Belangrijke wijzigingen worden hieronder weergegeven:

- Zozijn laat het stappenplan los en volgt de Zozijn Wzd routekaart, zodat dit aansluit bij de reguliere besprekingen over het zorgplan.
- Vrijwillige maatregelen, art. 2.2, worden uitgevoerd volgens de reguliere methodische werkwijze en vallen daarmee buiten de routekaart van Zozijn.
- Stoppen met aanvragen van Wzd op art. 21 (besluit tot opname en verblijf)
- Locatie register eens per half jaar updaten en locaties waar een cliënt verblijft met een art. 21 niet registreren als accommodatie.

1.1 Landelijke ontwikkelingen Wzd

Inmiddels is de Wzd landelijk geëvalueerd, waarbij kort gezegd de conclusie is dat de wet te complex is vormgegeven en zijn doel onvoldoende dient. [Evaluatie Wet zorg en dwang](#)

- Naar aanleiding van de evaluatie hebben veldpartijen uit de ouderenzorg en gehandicaptenzorg een advies opgesteld voor verbetering van de Wet zorg en dwang (Wzd). [Van stappenplan naar maatwerk in dialoog.](#)
- Minister Helder (VWS) heeft n.a.v. van de eerste evaluatie een [beleidsreactie](#) gestuurd naar de Tweede Kamer.
- Op vrijdag 2 februari 2024 hebben 18 organisaties hun handtekening gezet onder de [bestuurlijke afspraken](#) over de uitvoering van de Wet zorg en dwang.
- De VGN heeft deze afspraken bewust niet ondertekend en heeft een eigen tegenvoorstel gedaan naar VWS. [VGN Notitie voorstellen om de Wzd fundamenteel te wijzigingen februari 2024](#) Het vernieuwde Wzd beleid binnen Zozijn pas binnen de kaders van de VGN notitie.

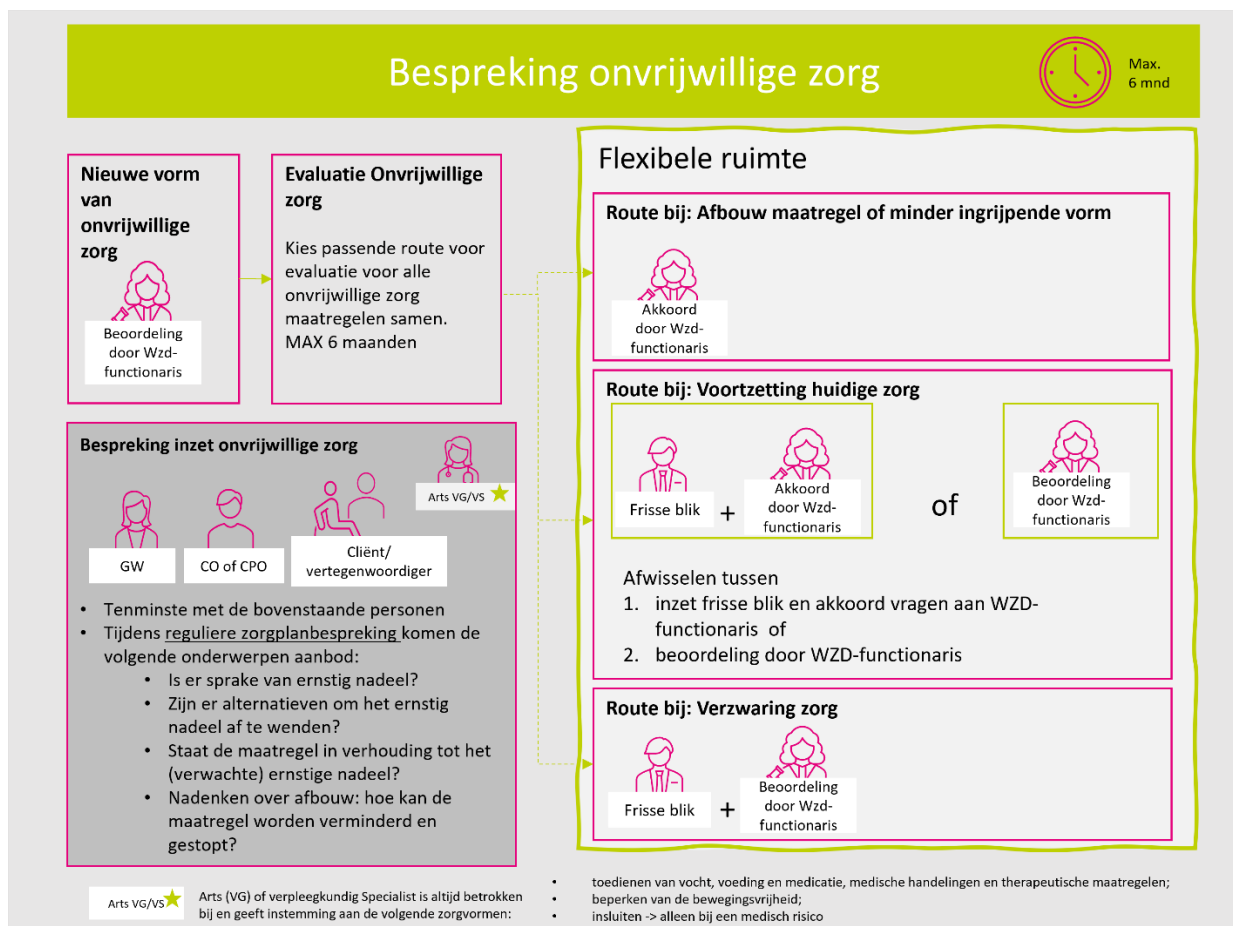
1.2 Visie op onvrijwillige zorg

Als Zozijn sluiten wij aan bij de cliënt zodat hij of zij een veilig en gelukkig leven kan leiden, daarbij is voorkomen en terugdringen van onvrijwillig zorg een "must".

1.3 Wzd routekaart

Bij Zozijn willen we werken aan de afbouw van onvrijwillige zorg. Het afbouwen is niet altijd eenvoudig. Daarom is het bespreken van alternatieve vormen belangrijk. De gedragswetenschapper neemt de regie (zorgverantwoordelijke) om die samen met de cliënt en/of met de mensen die dicht om de cliënt heen staan te bespreken. Hieronder staat de Wzd routekaart van Zozijn. Het alternatieve stappenplan. Met deze routekaart kan de onvrijwillige zorg op een passende manier geëvalueerd worden, met zo min mogelijk administratieve lasten.

Op verzoek van een cliënt kan een clientvertrouwenspersoon aansluiten bij het gesprek.

Bespreking inzet onvrijwillige zorg

Arts VG/VS ★

GW

CO of CPO

Clïent/
vertegenwoordiger

- Tenminste met de bovenstaande personen
- Tijdens reguliere zorgplanbespreking komen de volgende onderwerpen aanbod:
  - Is er sprake van ernstig nadeel?
  - Zijn er alternatieven om het ernstig nadeel af te wenden?
  - Staat de maatregel in verhouding tot het (verwachte) ernstige nadeel?
  - Nadenken over afbouw: hoe kan de maatregel worden verminderd en gestopt?

Arts VG/VS ★ Arts (VG) of verpleegkundig Specialist is altijd betrokken bij en geeft instemming aan de volgende zorgvormen:

- toedienen van vocht, voeding en medicatie, medische handelingen en therapeutische maatregelen;
- beperken van de bewegingsvrijheid;
- insluiten -> alleen bij een medisch risico

Figuur 1 Wzd Routekaart

1.4 Vrijwillige maatregelen, art. 2.2

In artikel 2, tweede lid, Wzd, worden bepaalde vormen van zorg gelijkgesteld aan onvrijwillige zorg. Deze maatregelen worden als zo ingrijpend beschouwd dat zij, ook als de cliënt zich er niet tegen verzet en zelfs als de vertegenwoordiger er - in het geval van wilsonbekwaamheid - mee instemt, niet zomaar in het zorgplan kunnen worden opgenomen. In de landelijke evaluatie is uitgebreid aandacht besteed aan de positie van cliënten die zich niet kunnen verzetten en tegelijkertijd geen bereidheid kunnen tonen. In de beleidsreactie evaluatie Wvggz/Wzd geeft de minister aan dat de verplichting om het stappenplan te volgen in de hiervoor genoemde situaties vervangen kan worden door een verplichting dat de zorgaanbieder ten aanzien van deze groep waarborgen opneemt in het beleidsplan.

Zo zijn is van mening dat de evaluatie zeer zorgvuldig en kwalitatief moet zijn en dat hierbij aangesloten wordt bij het reguliere methodische werken. In het beleid is de uitvoering van de vrijwillige Wzd maatregel beschreven.

1.5 Art. 21:

Besluit tot opname en verblijf (art. 21 Wzd): De cliënt kan niet (meer) overzien wat een opname betekent en kan daarom niet vrijwillig of met de toestemming van familie worden opgenomen. Een onafhankelijke toets door het CIZ kan toetsen of de cliënt geen verzet vertoont tegen de opname. De cliënt kan met een besluit tot opname en verblijf van het CIZ uitsluitend opgenomen worden in een Wzd-geregistreerde accommodatie.

Op basis van dit artikel ontvangt de cliënt geen aanvullende rechtsbescherming. Er is enkel een toets of er geen sprake is van verzet bij de cliënt. Dit is de reden dat de nut en noodzaak van art. 21 landelijk ter discussie wordt gesteld. Een besluit tot opname en verblijf aanvragen verhoogt (administratieve) lasten zonder directe meerwaarde voor een cliënt. Vanaf oktober 2023 vraagt Zozijn geen art. 21 Wzd meer aan.

1.6 Wzd- locatieregister

Een zorgaanbieder die gedwongen zorg verleent onder de Wet zorg en dwang of Wet verplichte ggz moet zijn locaties geregistreerd hebben in het openbaar locatieregister. Zozijn zal eens per half jaar het locatieregister updaten, dit is een verruiming t.a.v. de wettelijke regels.